
Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2023-2025

KhVi 21.11.2022 § 181

Valmistelija

Hallintojohtaja Otto Koskela, puh. 0401992146.

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Toimialajohtajat esittelevät toimialansa talousarviot. Talousarviota on tarkoitus päivittää käyttötalouden, investointien ja rahoituksen osalta kunnanhallituksen käsittelyn pohjalta.

Kunnanhallitus tekee kokouksessaan 5.12.2022 esityksensä kunnanvaltuustolle talousarviosta 2023 ja taloussuunnitelmasta 2023 - 2025.

Esittelijä

Virolahden kunnanjohtaja Veli-Matti Pulli

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee talousarvion 2023 ja vuosien 2023 - 2025 taloussuunnitelman valmistelun tilanteen tiedoksi ja antaa evästyksen jatkovalmisteluun. Kunnanhallitus tekee kokouksessaan 5.12.2022 esityksensä kunnanvaltuustolle talousarviosta 2023 ja taloussuunnitelmasta 2023 - 2025.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

KhVi 05.12.2022 § 192

50/02.01.00/2022

Valmistelija

Hallintojohtaja Otto Koskela, puh. 0401992146.

Virolahti lähtee vuoteen 2023 ja taloussuunnitelmakaudelle haastavassa tilanteessa. Koronapandemia on väistynyt kunnan arjessa taka-alalle ja keskeisimmät haasteet liittyvät Venäjän aloittaman laajamittaisemman hyökkäyssodan seurannaisvaikutuksiin sekä hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamaan rahoitusepätasapainoon. Hyvinvointialueuudistus aiheuttaa lisäksi Kaakon kaksikon henkilöstöorganisaatiossa merkittäviä muutoksia. Taloussuunnitelmakaudelle ajoittuu Virolahden tulevaisuuden kannalta useita keskeisiä muutoksia ja päätettäviä asioita.

Venäjän hyökkäyksen erityiset vaikutukset Virolahdelle

Venäjän 24.2.2022 aloittama laajamittaisempi sota Ukrainassa on jatkunut läpi vuoden 2022, eikä loppua ole nähtävissä. Sota on jäädyttänyt turistimatkoja Vaalimaalla ja laittanut alueen yritykset ahtaalle. Sodalla on ollut Virolahdelle keskivertokuntaa suurempi vaikutus myös energian hinnannousun näkökulmasta, sillä kunnan kaikki keskeiset kiinteistöt

Klamilan koulua (maalämpö) lukuun ottamatta ovat lämmenneet maakaasulla. Virolahti onkin aloittanut jo lämmitystapamuutokset vuonna 2022 ja taloussuunnitelmakauden investointiohjelma tulee olemaan hyvin energiavetoinen.

Virolahden poikkeuksellisen hankalan tilanteen johdosta Valtionvarainministeriö myönsi kunnalle harkinnanvaraista valtionosuutta 550.000 euroa vuodelle 2022. Venäjän hyökkäyssodan haasteet eivät helpota taloussuunnitelmakaudella ja erilaisille tukimuodoille on tarvetta jatkossakin.

Verotulot

Historiallinen hyvinvointialueuudistus muuttaa Virolahden - kuten kaikkien muidenkin kuntien - verotusta olennaisesti. Kunnallisverotus laskee vuodelle 2023 lain nojalla 12,64 %-yksikköä ja yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuudesta kolmannes siirtyy valtiolle. Yleisesti ottaen vuosi 2023 näyttää taloussuunnitelmakausien jälkimmäisiä vuosia paremmalta nk. verohäntien vuoksi. Vaalimaan alueen haasteet aiheuttavat epävarmuutta erityisesti tuloverojen tilityksiin tulevina vuosina.

Valtionosuudet

Virolahden sote-laskutuksen olennaisella kasvulla vuosina 2021 ja 2022 on kauaskantoisia seurauksia, sillä kuntien hyvinvointialueelle siirtyvät menot määräytyvät vuosien 2021 ja 2022 kustannustason mukaisesti. Siirtynyt kustannustaso leikkaa kunnan valtionosuusrahoitusta pysyvästi vuodesta 2023 alkaen.

Vuoden 2024 valtionosuuksien taso täsmentyy vasta ensi vuonna ja sitä on mahdotonta ennustaa. Vuoden 2024 valtionosuuden tasoon vaikuttaa olennaisesti Virolahden sote-kustannukset tilinpäätöshetkellä 2022 sekä myös muiden kuntien sote-kustannusten taso. Suuressa kuvassa Virolahden valtionosuuksien taso on jatkossa joka tapauksessa riittämätön kunnan palvelutarpeeseen nähden ja kunnan näkökulmasta valtionosuusjärjestelmä tarvitsisi laajamittaisemman remontin.

Sote-uudistuksen henkilöstövaikutukset

Sote-uudistus vaikuttaa palveluiden ja rahoituksen siirtymisen lisäksi merkittäviä muutoksia Virolahden henkilöstöorganisaatioon. Hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa vuoden 2023 alusta Virolahdelta tulee siirtymään pääasiallisuusperiaatteen mukaisesti osa henkilöstöstä hyvinvointialueelle. Käytännössä Virolahden kunta toimii työnantajana kahdelle koulukuraattorille, jotka siirtyvät uudelle työnantajalle. Lisäksi Miehikkälän kunnan järjestämävastuulla olevan kuntatekniikan palveluista siirtyy olennainen määrä henkilöstöä ja toimintaa uudelle työnantajalle.

Velkaantuminen

Vuoden 2022 lopussa emokunnalla arvioidaan olevan pelkästään lyhytaikaista lainakantaa vähintään 19,5 miljoonaa euroa, mikä tulee käytännössä jälleenrahoittaa vuoden 2023 aikana. Muuttunut korkoympäristö tulee näkymään olennaisena muutoksena kunnan tuloslaskelmaosassa. Kunnan keskeisimmät taloudelliset tavoitteet tulee olla vuosikatteen kääntäminen takaisin positiiviseksi sekä velkaantumisen taittaminen.

TE-palvelu-uudistus 2025

Oman lisämausteensa vuodelle 2023 tulee tarjoamaan uudistus, jossa työ- ja elinkeinotoimistojen palvelut siirretään alueille ja kunnille 1.1.2025 alkaen. Palvelut siirretään kunnille tai useammasta kunnasta muodostuville yhteistoiminta-alueille, joiden työvoimapohjan on oltava vähintään 20 000

henkilöä. Etelä-Kymenlaaksossa tullaan todennäköisesti alkuvuoden 2023 aikana tekemään päätöksiä palveluiden järjestämismallista. Käytännössä vaihtoehtoina ovat kuntayhtymämalli, jossa EKAMI:lla olisi vetovastuu tai isäntäkuntamalli, jossa Kotka olisi veturina.

Rahoitus ja lainamäärä

Vuoden 2023 talousarviossa vuosikate on negatiivinen 578 600 €, investointimenot ovat 345 000 € ja pitkäaikaisten lainojen lyhennykset 400 000 euroa. Jotta kunnan maksuvalmius pidetään riittävällä tasolla, niin rahoitusta tarvitaan 1,6 M€:n verran joko nostamalla talousarviolainaa tai lyhytaikaisia kuntatodistuksia.

Vuoden 2023 lopussa emokunnan lainakannan arvioidaan olevan 23,6 miljoonaa euroa, josta lyhytaikaisia kuntatodistuksia on 21,6 miljoonaa euroa. Lainamäärä on kuntakokoon nähden suuri ja rahoituksen hinta tulee koettelemaan Virolahden tulosta.

Käyttötalous ja tuloslaskelma

Talousarvion käyttötalousosaan merkityt toimintatuotot ovat 8,16 M€ ja 3,4 %-yksikköä suuremmat verrattuna kuluvan vuoden talousarvioon. Toimintakulut (17,77 M€) on arvioitu 11,36 M€ ja 38,9 %-yksikköä suuremmaksi kuin kuluvana vuonna. Näillä toimintatuloilla ja -menoilla toimintakate on 9,6 M€ euroa negatiivinen ja 54,0 %-yksikköä heikompi kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna.

Tuloslaskelman budjetoitu vuosikate ennen poistoja on 578 600 M€ alijäämäinen ja 1,57 M€ kuluvan vuoden talousarviota heikompi. Poistojen jälkeen tilikauden tulos on 2 112 900 € alijäämäinen.

Esittelijä

Virolahden kunnanjohtaja Veli-Matti Pulli

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1) esittää liitteen mukaisen talousarvion vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2023 - 2025 kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

2) valtuuttaa kunnan henkilöstön tekemään talousarviokirjaan teknisluonteisia korjauksia ja taittamaan talousarviokirjan ulkoasun valtuustokäsittelyä varten. Korjauksista ja taitosta vastaa hallintojohtaja.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.